

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศได้เข้ามามีบทบาทในวงการศึกษาของไทยมาตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นับเวลาได้เกือบหนึ่งศตวรรษแล้ว แต่การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยเฉพาะทักษะการพูด ดังที่ ลูโร พงษ์ทองเจริญ (2520 : 1) ได้กล่าวไว้ว่า "นับตั้งแต่กระทรวงศึกษาธิการได้วางหลักสูตรบังคับให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีชั่วโมงเรียนวิชาภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมงนั้น ผลที่ได้รับคือภายหลังที่ได้เรียนภาษาอังกฤษมา 6 ปี นักเรียนส่วนมากฟังภาษาอังกฤษเกือบจะไม่รู้เรื่อง พูดภาษาอังกฤษได้น้อยหรือพูดไม่ได้เลย... นับว่าเป็นการสิ้นเปลืองเวลาไปโดยได้ผลไม่คุ้มค่า" และดังที่ พรธณี สาคกริก (2514 : 63) ได้กล่าวว่า "เท่าที่เป็นอยู่ขณะนี้ เรามักจะเน้นกันว่า เด็กสมัยนี้อ่านหนังสือไม่เป็น เขียนหนังสือไม่เป็น แต่ผู้เขียนอยากจะขอเพิ่มว่า พูดไม่เป็นด้วย พูดในที่นี้มิได้หมายถึงพูดแบบนักพูดซึ่งเรียกว่า Public Speaking หรือพูดแบบปาฐกถา หรือโต้วาที แต่หมายถึง การพูดเพื่อสื่อความหมาย (communication)* ปัญหาดังกล่าวมิได้เกิดขึ้นเฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น แต่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทั่วไปในประเทศที่มีการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สอง ดังที่ Widdowson (1979 : 177) ได้กล่าวไว้ว่า "ปัญหาที่สำคัญในการสอนภาษาอังกฤษในช่วงที่ผ่านมาไม่นานมานี้ ปรากฏว่าในประเทศที่กำลังพัฒนามักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษมาเป็นเวลาหลายปีแล้ว แต่ก็ยังไม่มีความสามารถเพียงพอในการใช้หรือเข้าใจภาษาเพื่อการสื่อสารระดับปกติได้ ไม่ว่าจะเป็นการพูดหรือการเขียนก็ตาม..."

ปัญหาดังกล่าวสืบเนื่องมาจากการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ แต่เดิมนี้ใช้วิธีการสอนแบบแปลและไวยากรณ์ (Grammar-Translation Method)

ซึ่งเน้นการเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทางไวยากรณ์ การท่องคำศัพท์อย่างกว้างขวางและการแปล การสอนแบบนี้มีข้อเสียหลายประการ ดังที่ Cochran (1955 : 5) กล่าวถึงการสอนแบบนี้ว่า "เป็นวิธีสอนที่ไม่ได้มีการคัดเนื้อหาบทเรียนตามลำดับความยากง่าย สิ่งที่ทำให้ผู้เรียนเรียนไม่ได้ผล" ลูโร พงษ์ทองเจริญ (2520 : 38-39) ได้กล่าวไว้ว่า "การสอนแบบนี้มักเรียนไม่ได้ เรียนรู้ตามธรรมชาติของภาษาเลย นักเรียนที่เรียนแบบนี้จะฟังภาษาอังกฤษไม่รู้เรื่อง และพูดไม่ได้ หรือถ้าพูดได้ก็ไม่คล่องแคล่วปราศจากความชำนาญ..." พยอม ธรรมบุตร (2524 : 85) ให้เหตุผลไว้ว่า "การท่องไวยากรณ์ได้ขึ้นใจโดยไม่สามารภใช้ภาษาเป็นสิ่งที่ไร้ประโยชน์ การเรียนภาษาเป็นการฝึกทักษะชนิดหนึ่ง เหมือนการหัดจักรยาน ว่ายน้ำ พิมพ์ดีด เราจะทำเป็นก็ต่อเมื่อฝึกทำ" คณะกรรมการโครงการวิจัย กรรมการฝึกหัดครู (2524 : 25) ได้กล่าวถึงวิธีสอนแบบนี้ว่า

วิธีนี้ไม่ส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสฝึกออกเสียง สิ่งเท่ากับเป็นการเพิกเฉยต่อการพัฒนาทักษะในด้านสื่อความหมาย (communication skills) โดยสรุปแล้ว เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการสอนน้อย นักเรียนจะไม่ประสบความสำเร็จในด้านการใช้ภาษาเท่าที่ควร เวลาส่วนใหญ่ในห้องเรียนนักเรียนจะเป็นแต่ผู้ฟัง (passive) และครูเป็นผู้บอก

จากข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบกพร่องของวิธีสอนแบบแปลและไวยากรณ์ดังกล่าว ทำให้เกิดวิธีสอนแบบใหม่ที่เรียกว่า วิธีสอนแบบโดยตรง (Direct Method) วิธีนี้ต่างจากแบบแปลและไวยากรณ์มาก กล่าวคือ ผู้สอนจะไม่ใช้ภาษาไทยในห้องเรียนเลยและไม่มีการอธิบายกฎเกณฑ์ ไวยากรณ์มากนัก แต่ให้นักเรียนเรียนไวยากรณ์ด้วยการพูดประโยค ปากเปล่าซ้ำ ๆ ก็จะเข้าใจกฎไวยากรณ์ไปในตัว นักเรียนจะได้รับการฝึกให้ฟังและพูดเลียนแบบ จนกระทั่งสามารถที่จะใช้ประโยคต่าง ๆ เหล่านั้นได้อย่างอัตโนมัติ แต่วิธีสอนแบบนี้ก็มีจุดบกพร่องอยู่บ้าง ดังที่ Finocchiaro (1982 : 3) ได้กล่าวว่า "นักเรียนที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ส่วนมาก จะรู้สึกคับข้องใจในการฝึกออกเสียง การพยายามทำความเข้าใจ ความหมายและเกิดความตึงเครียดที่ต้องใช้แต่ภาษาที่เรียนอย่างเดียว" ลูโร พงษ์ทองเจริญ (2520 : 41) ได้กล่าวไว้เช่นกันว่า

การสอนวิธีนี้มุ่งให้นักเรียนพูดอย่างเดียว แต่ไม่ได้ระวังในเรื่องโครงสร้างของประโยคให้การสอนดำเนินไปตามลำดับขั้นของความยากง่าย ซึ่งทำให้นักเรียนไขว้เขวได้ง่ายที่สุดอีกทั้งครูที่ใช้วิธีนี้มักไม่สอนไวยากรณ์ เพราะคิดว่าการเรียนไวยากรณ์ไม่ทำให้การเรียนภาษาอังกฤษได้ผล ซึ่งตามความเป็นจริงแล้ว การเรียนภาษาต่างประเทศนั้น จะเรียนได้สำเร็จและง่ายเข้าถ้าผู้เรียนได้เข้าใจในเรื่องโครงสร้างของภาษาที่ตนเรียน

และคณะกรรมการโครงการวิจัยกรมการฝึกหัดครู (2524 : 26) ได้กล่าวถึงวิธีสอนแบบที่ไว้เช่นกันว่า "นักเรียนจะถูกผลักดันให้ต้องใช้ภาษาต่างประเทศในเวลาอันเร็วเกินไป ฉะนั้นอาจจะใช้ได้อย่างไม่ใคร่ถูกต้อง... นอกจากนี้ผู้สอนจะต้องทำงานหนักและมีความสามารถในการใช้ภาษาพูดได้คล่องแคล่วจริง ๆ"

ต่อมาสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้เกิดวิธีสอนแบบหนึ่งเรียกว่า วิธีสอนแบบฟัง-พูด (Aural - Oral Approach หรือ Audio - Lingual Method) จุดมุ่งหมายเด่นของวิธีสอนแบบนี้อยู่ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถสนทนาโต้ตอบได้หลังจากที่เรียนภาษาแล้ว โดยถือว่า ภาษาเป็นนิสัยที่สร้างได้โดยอาศัยการเลียนแบบ การฝึกนักเรียนด้วยวิธีฝึกปากเปล่าและฝึกรูปประโยค (oral drills และ pattern practice) จะทำให้นักเรียนสามารถตอบสนองต่อสิ่งเร้าได้อย่างอัตโนมัติ แต่อย่างไรก็ตาม การสอนแบบฟัง-พูด เป็นที่นิยมแพร่หลายอยู่ชั่วระยะหนึ่งเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากมีข้อบกพร่องหลายประการ ดังที่ Cole (1972 : 2) ได้กล่าวไว้ว่า "การใช้วิธีการฝึกรูปประโยคและการฝึกใช้ศัพท์และโครงสร้าง แม้ว่าอาจจะมียุทธวิธีแต่ก็ยังไม่สามารถช่วยให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพเมื่ออยู่นอกห้องเรียนได้" Cosgrave (1971 : 1-3) กล่าวถึงวิธีการฝึกตามแนวนี้ว่า "วิธีการฝึกรูปประโยค ยังปรากฏช่องว่างระหว่างการแสดงออกภายในห้องเรียนกับการสื่อสารในชีวิตจริง เพราะวิธีการฝึกรูปประโยคนี้ นักเรียนมักจะพูดในสิ่งที่ครูต้องการให้เขาพูด ไม่ใช่สิ่งที่นักเรียนต้องการพูด ดังนั้นนักเรียนจะไม่สามารถสนทนาโต้ตอบได้ในสถานการณ์จริง" และคณะกรรมการโครงการวิจัยกรมการฝึกหัดครู (2524 : 28) ได้กล่าวถึงวิธีฝึกตามแนวการสอนนี้ว่า "การฝึกฝนให้นักเรียนมีทักษะในการพูดภาษาอังกฤษในรูปโครงสร้างที่เป็นพื้นฐานด้วยวิธีฝึกดังกล่าวจะต้องอาศัยครูผู้มีความรู้ในการสอนโดยได้รับการอบรมมาก่อน มิฉะนั้นอาจจะดำเนินการสอนไม่ได้ จะทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการฝึกเลียนแบบซ้ำ ๆ... และตามสภาพที่เป็นจริงแล้ว ครูผู้สอนส่วนมากในโรงเรียนระดับประถมและมัธยม ยังไม่สามารถพูดและฟังภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ปรากฏในรายงานผลการวิจัยฉบับที่ 19 ของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ (2519 : 52) เรื่องผลสัมฤทธิ์ในวิชาภาษาอังกฤษของเด็กไทยในระดับต่าง ๆ ว่า "มีครูไทยในกลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 25 ที่บอกว่ามีความสามารถเบื้องต้นที่จะเข้าใจภาษาอังกฤษที่พูดเท่านั้น ยิ่งกว่านั้นครูทั่วไปยัง

ประมาณความสามารถของตนในการพูดอังกฤษดีกว่าการเข้าใจภาษาอังกฤษที่พูดด้วย"
 ครูส่วนมากจึงจำกัดหันไปสอนหนักด้านการเขียนและการเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์เป็นหลัก
 โดยละเลยการสนทนาซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของวิธีสอนแบบนี้ (คณะกรรมการโครงการ
 วิจัย กรรมการฝึกหัดครู 2524 : 5)

จากลักษณะวิวัฒนาการของวิธีสอนดังกล่าวมาแล้วแสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ว่า
 วิธีสอนแบบต่าง ๆ ที่ผ่านมายังไม่เป็นที่พอใจของผู้สอนภาษา เนื่องจากผู้สอนภาษาได้ให้
 ความสำคัญต่อการสอนทักษะพูดมากจนแทบจะกล่าวได้ว่า ทักษะพูดเป็นทักษะที่สำคัญอันดับแรก
 ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ดังที่ Fries (1964 : 7) กล่าวว่า "แม้ว่า
 เราต้องการเรียนภาษาต่างประเทศเพื่อความสามารภในการอ่านอย่าง เดียว เท่านั้นก็ตาม
 แต่วิธีที่ล้นเหลือจนน้อยที่สุดและมีประสิทธิภาพมากที่สุดก็คือ วิธีที่ตั้งต้นเรียนด้วยการพูด"
 และ จรูญ วงศ์ล้ำยัทธิ์ (2516 : 25) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพูดไว้ว่า

การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ควรเริ่มต้นด้วยการพูดก่อน ควรให้สามารภ พูด
 ประโยคที่เป็นแบบฉบับโดยทั่วไปได้พอสมควร การพูดจะช่วยภาษาเขียนในเบื้องต้น
 เพราะการคิดนั่นก็คือ การพูดกับตนเอง ในขั้นต้นของการเรียนเราตระหนักได้ว่า
 การพูดภาษาอังกฤษนั้นเป็นบันไดอันจำเป็น ถ้าจะสอนให้ได้ผลต้อง เริ่มด้วยการพูดก่อน

ในปัจจุบัน การสอนภาษาต่างประเทศจึงได้รับการพัฒนาด้านทักษะพูดมากขึ้น
 โดยเฉพาะในด้านพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร (communicative competence)
 (Finocchiaro 1982 : 5) ซึ่งเป็นเป้าหมายของแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร
 (Communicative Approach) ที่เริ่มแพร่หลายในช่วงปี 1970 เป็นต้นมา
 (Littlewood 1981 : VIII) การสอนตามแนวนี้ถือว่า ภาษาคือเครื่องมือสื่อสาร
 หรือสื่อความหมาย โดยเน้นการพูดสนทนา (conversation) เป็นสำคัญ (Salimbene
 1983 : 2) ดังนั้นจุดมุ่งหมายในการสอนภาษาก็คือ ต้องให้ผู้เรียนมีความสามารภสื่อ
 ความหมายในภาษาที่เรียนได้ และการที่จะให้การสนทนาบรรลุเป้าหมายได้ จำเป็นจะต้อง
 มีองค์ประกอบหลายส่วนคือ การสอน "กฎของไวยากรณ์" (usage) ไปพร้อม ๆ กับ "กฎ
 ของการใช้ภาษา" (use) ซึ่งออกมาในรูป Functional - Notional Syllabus
 ซึ่งเป็นโปรแกรมการเรียนการสอนที่เน้นการใช้ภาษาสื่อความหมายให้ได้ตามความมุ่งหมาย

(function) ของผู้ใช้ โดยสามารถเลือกถ้อยคำหรือสำนวนเพื่อสื่อความหมายนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับสถานการณ์และระเบียบของภาษา (notions) (คณะกรรมการโครงการวิจัยกรมการฝึกหัดครู 2524 : 15) และที่สำคัญก็คือ การฝึกฝนใช้ภาษาด้วยวิธีการจัดกิจกรรมนั่นเอง ดังที่ Paulston (1978 : 33) ได้กล่าวไว้ว่า "บางครั้งการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารก็ไม่สามารถทำได้ด้วยการสอน แต่ส่วนใหญ่แล้วจะได้จากการมีโอกาสที่จะเรียนรู้จากการจัดกิจกรรมในช่วง โมง เรียนภาษานั้นเอง"

กิจกรรมการเรียนภาษาเป็นสิ่งสำคัญมากในการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร เพราะการจัดกิจกรรมจะช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้นเมื่อผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับจุดประสงค์ของตนเอง คือได้เข้าร่วมสื่อสารกับผู้อื่นซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ภาษา เพราะได้ผ่านกระบวนการที่เป็นธรรมชาติ อีกทั้งช่วยสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และกับตัวครูซึ่งเป็นการส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ และที่สำคัญก็คือ ช่วยในการฝึกทักษะรวมโดยใช้กิจกรรมชนิดต่าง ๆ ตามความเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน (Littlewood 1981 : 17-18)

กิจกรรมการละคร (dramatic activities) นับว่าเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ได้มีผู้เชี่ยวชาญและครูผู้สอนภาษานำมาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารกันมากในปัจจุบันนี้ โดยใช้ชื่อเรียกต่าง ๆ กันไป เช่น "drama" "drama techniques" "dramatization" "creative drama" "drama activities" และ "dramatic activities" เป็นต้น แต่ลักษณะของกิจกรรมย่อยที่ใช้ก็เป็นการผสมผสานระหว่างกิจกรรมต่าง ๆ ดังเช่น Lindsay (1974 : 55) จัดกิจกรรมการละครโดยใช้ กายแสดงท่าไม้ (mime) บทบาทสมมุติ (role-playing) และการแสดงสด (improvisation) Stevick (1979 : 201) ใช้สถานการณ์จำลอง (simulation) และบทบาทสมมุติ Holden (1981 : 8-11) ใช้บทบาทสมมุติ การแสดงสด สถานการณ์จำลองและเกมทางภาษา และ McGregor (1976 : 5) ใช้เกม การฝึกปฏิสัมพันธ์ การฝึกทำทางและการเคลื่อนไหว และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการละคร และ Heinig, Stillwell (1981 : 18, 164, 192) ใช้เกม การแสดงท่าไม้ การเล่าเรื่อง และการแสดงละครเป็นเรื่อง กล่าวโดยสรุปแล้ว กิจกรรมการละครเป็นกิจกรรมที่ประยุกต์มาจากการสอน

การละคร (drama) เพื่อนำมาใช้สอนภาษาต่างประเทศ ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย ดังต่อไปนี้คือ เกม การแสดงทำใบ้ บทบาทสมมติ การแสดงสด สถานการณ์จำลอง การเล่าเรื่อง (storytelling) และการแสดงละครเป็นเรื่อง (dramatization)

จากลักษณะของกิจกรรมการละครดังกล่าว เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า น่าจะเป็นวิธีที่ให้ประโยชน์อย่างมากในการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ดังที่ Way (cited by Buckheister 1980 : 501-504) กล่าวว่า "กิจกรรมการละคร จะส่งเสริมความเป็นเอกัตะบุคคลของแต่ละคนและส่งเสริมเอกลักษณ์ของความเป็นมนุษย์" ดังนั้นถ้าเราคิดว่าการเปิดโอกาสให้บุคคลเข้าร่วมกลุ่มกันเป็นสิ่งที่เหมาะสมแล้ว สมควรที่จะเลือกกิจกรรมการละครเพื่อการฝึกภาษาต่างประเทศในชั้นเรียน (Buckheister 1980 : 501-504, Heubner cited by Penfield 1982 : 97) และโดยเฉพาะอย่างยิ่งน่าจะให้ประโยชน์อย่างมากในการสอนทักษะพูด ทั้งนี้เพราะกิจกรรมการละครมุ่งให้ผู้เรียนได้ฝึกแสดงออกทางการพูดในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ อันจะนำไปสู่ความสามารถในการพูดสื่อสารได้ในชีวิตจริงต่อไป ดังที่ Billows (1975 : 119 - 120) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า "การใช้กิจกรรมการละครในการเรียนการสอน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละคนได้แสดงออกด้วยคำพูดและท่าทางได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะจะต้องแสดงให้สมจริงโดยใช้ความคิดของตนเอง ไม่มีผู้อื่นช่วยเหลือหรือควบคุมมาก ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการกำหนดท่าทางและคำพูดได้เอง" Holden (1981 : 8) ได้กล่าวว่า "กิจกรรมการละครจะเน้นการกระทำ (doing) มากกว่าการแสดงต่อหน้าผู้ชม (presentation) คือ ผู้เรียนได้แสดง ได้ใช้ความคิด และใช้ลักษณะของภาษาที่เรียน โดยการปฏิสัมพันธ์เป็นภาษาอังกฤษ และได้ใช้ลักษณะต่าง ๆ ทางกรพูดสื่อสารได้อย่างเต็มที่" และ Sharim - Paz (1976 : 23) ได้กล่าวไว้เช่นกันว่า "ตามธรรมชาติของกิจกรรมการละคร จะทำให้การเรียนและการฝึกภาษาน่าสนใจ สนุกสนานและได้เคลื่อนไหว" ดังนั้นกิจกรรมการละครจึงเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายในนานาประเทศ ทำให้มีโครงการฝึกทักษะการพูดโดยใช้กิจกรรมนี้ขึ้น เช่น Via (1972 : 5) ได้จัดโครงการละครของสถาบัน East - West Culture Learning Institute ในฮอนโนลูลู

ในช่วงปี 1970 เป็นต้นมา โดยทดลองใช้แนวใหม่ในการสอนภาษาเพื่อฝึกฝนทักษะพูดสื่อสารให้แก่นิสิตจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ปรากฏว่า ประสบความสำเร็จอย่างมาก Sharim - Paz (1976 : 23) ได้จัดโครงการการละครที่มหาวิทยาลัยซีซีเพื่อฝึกฝนนักศึกษาฝึกหัดครูที่จะต้องสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ จุดมุ่งหมายสำคัญในการจัดก็เพื่อให้นักศึกษาชั้นสูง วิชาเอกภาษาอังกฤษได้ฝึกฝนภาษาพูดอย่างจริงจังและล้มจริง อีกทั้งช่วยให้นักศึกษาเกิดทักษะรวมซึ่งจะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้มีอาชีพครูในอนาคต Maley และ Duff (1979 : vii) ได้อาศัยประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศและภาษาที่สองในยุโรปมาเป็นเวลานานและได้ทดลองใช้กิจกรรมการละครเป็นเวลานานกว่า 5 ปี จึงได้เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมและใช้ได้จริงมาบรรจุไว้ในหนังสือ Drama Techniques in Language Learning นอกจากนี้ยังได้มีหนังสือ และบทความจำนวนมากเกี่ยวกับกิจกรรมการละครซึ่งผู้เขียนได้ทดลองใช้และประสบความสำเร็จมาแล้ว จึงได้นำออกเผยแพร่ให้ครูผู้สอนภาษาที่สนใจในด้านนี้ได้รับรู้เทคนิคต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศต่อไป

จากเหตุผลดังกล่าวมา ย่อมแสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการละครเป็นเทคนิคการสอนภาษา ที่น่าจะมีประสิทธิภาพและสมควรที่จะได้มีการนำไปใช้ในการฝึกทักษะพูดภาษาอังกฤษให้แก่นิสิตนักศึกษาตั้งแต่ระดับกลางถึงระดับสูง ทั้งนี้เพราะผู้เรียนระดับนี้มีพื้นฐานทักษะทางภาษาพอที่จะใช้วิธีดังกล่าว (Via 1976 : 5) ประกอบกับในปัจจุบันกิจกรรมการละครได้แพร่หลายเข้ามาในประเทศไทยและกำลังได้รับความสนใจจากครูผู้สอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก แต่ยังไม่มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของกิจกรรมดังกล่าว และยังไม่มี การทดลองเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นว่า การสอนโดยใช้กิจกรรมการละครมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด เมื่อเทียบกับ การสอนโดยใช้เทคนิคอื่น ๆ ที่ครูส่วนใหญ่กำลังใช้กันอยู่ ด้วยเหตุนี้เอง การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งจะทำการทดลองเพื่อศึกษาเปรียบเทียบดูว่า การสอนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมการละครกับการฝึกพูดประโยค วิธีใดจะให้สัมฤทธิ์ผลทางการพูดสูงกว่ากัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาฝึกหัดครูวิชาเอกภาษาอังกฤษที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการละครกับการฝึกพูดประโยค

สัมมนาการวิจัย

นักศึกษาที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการละครจะมีสัมฤทธิผลทางการพูดภาษาอังกฤษสูงกว่านักศึกษาที่เรียนโดยใช้การฝึกปฏิบัติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้มุ่งศึกษา เปรียบเทียบสัมฤทธิผลทางการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาฝึกหัดครูที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการละครกับการฝึกปฏิบัติ
2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาริชา เอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2525 ของวิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 45 คน ซึ่งถูกแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 22 คน และ 23 คน โดยทดสอบความรู้พื้นฐานในวิชา General English I และ II ว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มได้รับการสอนด้วยวิธีการ 2 แบบ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มทดลองได้รับการฝึกพูดโดยใช้กิจกรรมการละคร

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มควบคุมได้รับการฝึกพูดโดยใช้การฝึกปฏิบัติ

3. กำหนดเวลาในการทดลองสอน ใช้เวลาสอนกลุ่มละ 6 สัปดาห์ ๆ ละ 4 คาบ รวมเวลาที่ทำการสอนกลุ่มละ 24 คาบ โดยผู้วิจัยทำการสอนเองทั้ง 2 กลุ่ม

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสองกลุ่มที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีความสามารถทางการเรียนภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน เนื่องจากถูกแบ่งโดยยึดถือคะแนนดิบผลการสอบวิชา General English I และ II และเมื่อมีการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนระหว่างกลุ่ม ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. แบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ผลทางการพูดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ชุดคือ ชุดที่ 1 การเลือกบรรยายภาพดัดแปลงจาก The Upshur Oral Communication Test (Oller 1979 : 317 - 319) ชุดที่ 2 การบรรยายลำดับเหตุการณ์จากภาพ และชุดที่ 3 การสัมภาษณ์ ดัดแปลงจากวิธีการทดสอบการพูดของ Valette (1977 : 151 - 157) เป็นแบบทดสอบที่มีความมั่นคงและเชื่อถือได้

3. วิธีการตรวจให้คะแนนแบบทดสอบทั้ง 3 ชุดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ซึ่งดัดแปลงมาจากมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) และความหมายของระดับมาตรา ตามแบบ The Foreign Service Institute Rating Procedure (Valette 1977 : 157-160) The Schulz Communicative Competence Scale (Valette 1977 : 161 - 162) และ The Bartz Scale (Valette 1977 : 151) เป็นวิธีการที่เชื่อถือได้

คำจำกัดความ

สัมฤทธิ์ผลหมายถึง คะแนนที่นักศึกษาได้จากการทดสอบหลังการฝึกทดลองแล้ว

นักศึกษาฝึกหัดครูวิชาเอกภาษาอังกฤษ หมายถึง นักศึกษาฝึกหัดครูวิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2525 แห่งวิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี

การพูดภาษาอังกฤษหมายถึง ความสามารถในการสื่อสารด้วยการพูดภาษาอังกฤษ โดยเน้นด้านความคล่องแคล่ว (fluency) ความสามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ (comprehensibility) ปริมาณของข้อความที่ใช้สื่อสาร (amount of communication) คุณภาพของข้อความที่ใช้สื่อสาร (quality of communication) สำเนียง (accent) และความพยายามในการสื่อสาร (effort to communicate)

กิจกรรมการละคร (dramatic activities) หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่ประยุกต์มาจากการสอนละครเพื่อนำมาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งได้แก่ เกม (games)

การแสดงท่าใบ้ (pantomime หรือ mime) บทบาทสมมุติ (role - playing)
 การแสดงสด (improvisation) สถานการณ์จำลอง (simulation) การ
 เล่าเรื่อง (storytelling) และการแสดงละครเป็นเรื่อง (dramatization)

การฝึกรูปประโยค (pattern practice) หมายถึง การฝึกพูดรูปประโยค
 ภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การฝึกแบบเทียบแทน (substitution drill)
 การฝึกแบบสลับที่หรือปัวรรัด (conversion drill or transformation drill) การ
 ฝึกสนทนาแบบจำกัดวง (controlled conversation drill) และการฝึกขยายความ
 (addition or expansion drill)

การทดสอบ สัมฤทธิผลทางการพูดภาษาอังกฤษหมายถึง การทดสอบโดยใช้
 แบบทดสอบการพูดภาษาอังกฤษ 3 ชุด ดังนี้

- ชุดที่ 1 การเลือกบรรยายภาพ โดยใช้ภาพ 5 ชุด ชุดหนึ่ง ๆ มี
 4 ภาพ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกันและให้นักศึกษาเลือกบรรยาย
 1 ภาพใน 1 ชุด
- ชุดที่ 2 การบรรยายลำดับเหตุการณ์จากภาพ โดยใช้ภาพ 8 ลำดับ
 เหตุการณ์ให้นักศึกษาบรรยายอย่างต่อเนื่อง
- ชุดที่ 3 การสัมภาษณ์โดยให้สัมภาษณ์ตามบทบาทและหัวข้อที่กำหนดให้

แบบทดสอบ 2 ชุดแรก ทำการทดสอบทีละคน และชุดที่ 3 ทดสอบทีละคู่
 ระหว่างทำการทดสอบมีการบันทึกเทปเพื่อนำมาประกอบการตรวจให้คะแนนอีกครั้งหนึ่ง
 โดยกรรมการสอบ 2 คน

- วิธีการตรวจให้คะแนนหมายถึง วิธีการให้คะแนนโดยกรรมการสอบ 2 คน
 ซึ่งใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมการพูดจริงและฟังการพูดจากแถบบันทึกเสียง โดยถือ
 เกณฑ์การตรวจให้คะแนนดังนี้

แบบทดสอบชุดที่ 1

1. ความสามารถในการบรรยายภาพให้กรรมการเข้าใจและสามารถเลือกภาพได้ตรงกับภาพที่นักศึกษาทำส่งบรรยาย ภายในระยะเวลาที่กำหนดคือ ภาพละ 2 นาที โดยให้คะแนน 5 คะแนนต่อ 1 ภาพ
2. การใช้มาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ โดยให้คะแนน 1 คะแนนต่อ 1 ระดับ
3. การใช้ความหมายของระดับมาตราตามแบบ The Foreign Service Institute Rating Procedure ซึ่งประเมินในด้านสำเนียง (accent) และความคล่องแคล่ว (fluency)

แบบทดสอบชุดที่ 2 และ 3

1. การใช้มาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ โดยให้คะแนน 1 คะแนนต่อ 1 ระดับ
2. การใช้ความหมายของระดับมาตราตามแบบ The Schulz Communicative Competence Scale รวม 4 ด้าน แบบ The Foreign Service Institute Rating Procedure 1 ด้าน และแบบ The Bartz Scale 1 ด้าน ซึ่งประเมินในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ความคล่องแคล่ว (fluency)

ความสามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ (comprehensibility)

ปริมาณของข้อความที่ใช้สื่อสาร (amount of communication)

คุณภาพของข้อความที่ใช้สื่อสาร (quality of communication)

สำเนียง (accent)

ความพยายามในการสื่อสาร (effort to communicate)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้บริหารและผู้จัดทำหลักสูตรในการปรับปรุงหลักสูตร
ตำราเรียน และจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษในการปรับปรุงการเรียน
การสอนเพื่อพัฒนาการพูดภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยเกี่ยวกับการสอนภาษา
อังกฤษต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย